

A 2014-2020. közötti időszakra vonatkozó új EMVA rendelet- tervezet erdészeti intézkedései

Decsák Tamás
Vidékfejlesztési Minisztérium
Erdészeti, Halászati és Vadászati Főosztály
2012. Április 26.

Az Európai Parlament és Tanács rendelete az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról (2014-2020)

Erdészeti jogcímek (23-28, 35. cikkek)

A 22. cikk, „Az erdőterületek fejlesztésére és az erdők életképességének javítására irányuló beruházások” rendelkezik az erdészeti ágazat számára igénybe vehető támogatásokról.

Ezen intézkedés keretében támogatás nyújtható:

- 1.) erdősítésre és fásításra;
- 2.) agrár-erdészeti rendszerek létrehozására;
- 3.) az erdőtüzek és a természeti katasztrófák által okozott erdőkárok – többek között kártevőfertőzések és betegségek, katasztrófaesemények, valamint az éghajlattal kapcsolatos fenyegetések által előidézett károk – megelőzésére és helyreállítására;
- 4.) az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének, valamint az éghajlatváltozás mérséklésére való képességének növelését célzó beruházásokra;
- 5.) új erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és értékesítésére irányuló beruházásokra.

Változás: megszűnik a jelenlegi programozási időszakban ismert tengelyenkénti csoportosítás.

Magyar javaslatok: A tervezet jelenlegi változatában előírás az erdőgazdálkodási terv vagy valamely azzal egyenértékű eszköz **benyújtása**. Legyen elegendő az erdőgazdálkodási tervek **megléte**, melyek az ellenőrzés alkalmával bemutatásra kerülnek. Magyarországon jelenleg sem kérjük be ezeket a terveket, felesleges adminisztrációs terhet jelent az előírás.

A Bizottság válasza: Egy bizonyos méret felett kell csak benyújtani, de a minimum méretet a tagállam határozza meg.

18. cikk Beruházások tárgyi eszközökbe. Olyan beruházások megvalósításához nyújtható támogatás, melyek biztosítják az erdőterületekhez való hozzáférést, a birtokrendezést, a vízgazdálkodást, illetve hozzájárulnak erdészeti környezetvédelmi kötelezettségvállalások teljesítéséhez.

Az intézkedés keretében lesz lehetőség az erdészeti út támogatás létrehozására.

Magyar javaslatok: Javasoljuk az intézkedésen belül támogatni a védőfelszerelések, munkaruhák beszerzését is.

Hazánkban évente több milliárd forintra tehető az erdészeti ágazatban bekövetkező balesetek járulékos költségeiből adódó költségvetési többletkiadás, mely az erdei munkák során használt megfelelő védőfelszerelés mellett a töredékére csökkenthető lenne.

16. cikk Tanácsadási szolgáltatások, üzemvezetési és helyettesítési szolgáltatások

Magyar javaslatok: az üzemvezetési, helyettesítési és mezőgazdasági tanácsadási szolgáltatások, valamint erdészeti üzemvezetési, helyettesítési és tanácsadási szolgáltatások létrehozásának előmozdítása, ideértve a(z) HR/2012/EU rendelet 12–14. cikkében említett mezőgazdasági tanácsadási rendszert is;

A Bizottság nem támogatja a javaslatot.

Javasoljuk az **erdészeti szakirányítást** is ezen intézkedés keretén belül támogatni. A szakirányítók nemzeti forrásból történő támogatása 2011-ben megszűnt.

Az erdősítés és fásítás támogatása (23. cikk) az erdősítéssel, valamint a fenntartással (*nyesés, tisztítás*) – beleértve a törzskiválasztó és a növedékfokozó gyérítést is – kapcsolatos költségekre fordítható, utóbbi legfeljebb tíz éven át nyújtható, hektáronkénti éves támogatás formájában. Mezőgazdasági és nem mezőgazdasági területek egyaránt támogathatóak. Továbbra sem támogatható viszont a rövid vágásfordulójú sarj erdők, a karácsonyfa telepek, és az energia termelésre szánt, gyors növekedésű fák telepítése.

Változás:

- Kedvezőtlen talaj és éghajlati adottságú területeken cserjék és bokrok telepítése is támogatható.
- Állami szervek nem kaphatnak támogatást.
- A mezőgazdasági és nem mezőgazdasági területre egy intézkedés keretében vehető igénybe támogatás.
- A fenntartási költségek 10 évig támogatottak (jelenleg 5 évig).
- A jövedelemkiesés nem támogatható.

Magyar javaslatok: A támogatás legyen elérhető az **állami szervezetek** számára is (Dánia, Csehország, Szlovákia, Litvánia szintén támogatja a javaslatot).

2007 - 2013 között: az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a mezőgazdasági területek erdősítéséhez nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló **88/2007.** (VIII. 17.) FVM rendelet,

az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a fiatal erdők állományneveléséhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló **25/2012.** (III. 20.) VM rendelet.

A Nemzeti Vidékstratégia Erdőprogramjának egyik fő célja az erdővel borított területek növelése; az ország távlati, 27%-os erdősültségének elérése érdekében az erdőtelepítések ütemének fokozása.

Az agrár-erdészeti rendszerek támogatása (24. cikk) alapján támogatás adható a rendszerek létrehozásával kapcsolatos költségekre (mezőgazdasági és nem mezőgazdasági területekre is). Csak **extenzív** mezőgazdasági tevékenység folytatható. A támogatás mértéke 80%.

Változás:

- Bővül a kedvezményezettek köre: magán földtulajdonosok, földbérlők, önkormányzatok és társulásaik.
- Három évig támogatás jár a **fenntartási** költségekre is.

Magyar javaslatok: A támogatás legyen elérhető az **állami szervek** számára is.

2007 - 2013 között: az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az agrár-erdészeti rendszerek mezőgazdasági földterületeken történő első létrehozásához nyújtandó támogatás igénybevételének részletes szabályairól szóló **46/2009.** (IV. 16.) FVM rendelet.

A Nemzeti Vidékstratégia Erdőprogramjának agrár-erdészeti rendszerekről szóló része így fogalmaz: Stratégiai cél a vidék- és tájfejlesztési koncepciókhoz illeszkedő agrár-erdészeti rendszerek kialakításának megkezdése, a szarvasgomba termesztését szolgáló speciális erdőkezelési módszerek és fával borított területek létrehozásának támogatása.

Az erdőtüzek, a természeti katasztrófák, és a katasztrófa- események által okozott erdőkárok megelőzése és helyreállítása (25. cikk) jogcím keretében mind **magán**, mind **állami** szereplők támogatásban részesülhetnek. A támogatás célja a katasztrófavédelmi infrastruktúra kiépítése, a megelőző intézkedések finanszírozása, az erdőtüzekhez, kárfertőzésekhez kapcsolódó eszközök és kommunikációs berendezések létrehozásának és fejlesztésének támogatása.

A betegségekkel kapcsolatos megelőzési intézkedéseket kellően alá kell támasztani és tudományos közintézményekkel is meg kell erősíteni. Az erdőtüzek megelőzéséhez kapcsolódó támogatásban a közepesen vagy erősen tűzveszélyes erdők részesülhetnek. Az erdészeti potenciál helyreállítása esetén a hatóság hivatalos megerősítése szükséges a kárról, a kártevők és növénybetegség esetén pedig legalább 30%-os pusztulás a támogathatóság előfeltétele.

Változás, hogy a **biotikus** károkkal kapcsolatos megelőző intézkedésekre, illetve kártevők és betegségek által károsított erdők erdészeti potenciál helyreállítására is igényelhető támogatás.

2007 - 2013 között: az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdészeti potenciál helyreállítására nyújtandó támogatások igénybevételének részletes szabályairól szóló **32/2008.** (III. 27.) FVM rendelet.

A Nemzeti Vidékstratégia Környezetbiztonsági programjának is célja „a tüzek és más természeti katasztrófák által károsított erdőkben az erdészeti potenciál helyreállításának és a megelőző intézkedések bevezetésének támogatása.”

Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének, valamint az éghajlatváltozás mérséklésére vonatkozó beruházások (26. cikk). A támogatás célja a környezetvédelmi célok elérése érdekében az erdő vagy erdős terület közjóléti értékét növelő, illetve az ökoszisztémák éghajlatváltozás-mérséklési potenciálját javító kötelezettségvállalások teljesítésére irányuló beruházások megvalósítása. A jogcímnél nincs kizárva, hogy a beruházás hosszú távon gazdasági előnyökhöz vezessen.

Változás: Az intézkedés hatálya kibővült: az éghajlat változás-mérsékléssel kapcsolatos műveletek is támogatottak.

2007 - 2013 között: az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdőszerkezet átalakításához nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló **139/2009. (X. 22.) FVM** rendelet.

Az új erdészeti technológiákra, valamint erdei termékek feldolgozására és értékesítésére irányuló beruházások (27. cikk) esetében a magán-erdőtulajdonosok, önkormányzatok, kis- és középvállalkozások juthatnak támogatáshoz az erdészeti potenciált növelő vagy az erdei termékek értékét gyarapító feldolgozással és értékesítéssel kapcsolatos beruházások céljára. Fontos kiemelni, hogy ide tartozhat majd a talaj- és erőforrás kímélő **fakitermelő gépek és technológiák** támogatása. A támogatás mértéke a kevésbé fejlett régiókban 50%, egyéb régiókban 40%.

Változás: KKV-k is jogosultak lesznek a támogatásra.

Magyar javaslatok: Az erdei termékek értékét gyarapító, feldolgozással és értékesítéssel kapcsolatos beruházások mellett kértük **az erdei melléktermékek gyűjtésére, tárolására** vonatkozó támogatás lehetőségét is.

A Bizottság válaszában megerősítette, hogy a melléktermékeket (pl. méz, gomba, faszén) célzó beruházások is jogosultak a támogatásra.

2007 - 2013 között: az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdészeti célra használt géppark fejlesztéséhez és korszerűsítéséhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló **144/2008.** (XI. 7.) FVM rendelet.

A Nemzeti Vidékstratégia Erdőprogramjában is célként jelenik meg az erdei melléktermékek (vadgyümölcs, gomba) gyűjtésére és helyben történő feldolgozására szerveződő vállalkozások ösztönzése.

Natura 2000 kifizetések és a víz-keretirányelvhez kapcsolódó kifizetések (31. cikk). A támogatás célja az EU-s irányelvek végrehajtásával összefüggő hátrányok következtében felmerülő költségek és az elmaradó bevétel ellentételezése Natura 2000 területen, illetve egyéb olyan körülhatárolt természetvédelmi területen, amelyre a gazdálkodásra vagy az erdőkre alkalmazandó környezetvédelmi korlátozások vannak érvényben, és amelyek hozzájárulnak a 92/43/EGK irányelv 10. cikkének végrehajtásához. **A támogatás magán-erdőtulajdonosoknak, valamint erdőtulajdonosok társulásainak ítéltetű oda.** A tanácsi rendelet kellően indokolt esetekben **egyéb gazdálkodók** támogatását is lehetővé teszi. A támogatás mértéke 500 euró/ha az első öt éves kezdeti időszakban, majd ezt követően 200 euró/ha.

2007 - 2013 között: az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló **.../2012 (... . . .) VM** rendelet.

A Nemzeti Vidékstratégia Táj- és agrár-környezetgazdálkodási programjában is fő célként jelenik meg „A természetvédelmi oltalom alatt álló területek (különösen a védett természeti területek, **Natura 2000 területek**, ex lege védett területek), illetve az ökológiai hálózat elemei, valamint az egyéb természet-közeli állapotú területek megőrzésének és fenntartásának jogi, közigazgatási és pénzügyi eszközökkel történő támogatása.”

A rendelettervezet 35. cikke foglalkozik az erdő-környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos szolgáltatások, valamint az erdővédelem támogatásával. A magán szektoron túl az állami erdőkkel gazdálkodó, de az állami költségvetéstől független szervezetek is részesülhetnek támogatásban. A támogatást azok igényelhetik, akik önkéntes alapon vállalják olyan műveletek végrehajtását, amelyek egy vagy több erdő-környezetvédelmi kötelezettségvállalás teljesítéséből állnak. Célként csak olyan kötelezettség fogalmazható meg a tagállamok részéről, melyek a nemzeti szabályozáson túlmutatnak. A támogatás mértéke 200 euró/ha. (Ezek az összegek kivételesen növelhetők, figyelembe véve a vidékfejlesztési programokban megindokolandó egyedi körülményeket.)

Változás: támogatás nyújtható az erdők **genetikai erőforrásainak** megőrzésére és fejlesztésére is.

2007 - 2013 között: az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból az erdő-környezetvédelmi intézkedésekhez nyújtandó támogatások részletes feltételeiről szóló **124/2009.** (IX. 24.) FVM rendelet.

A **Nemzeti Vidékstratégia Növényi génmegőrzés alprogramjának** is célja többek között az erdők **genetikai erőforrásainak begyűjtése, megőrzése, fenntartása és felhasználása.**

A **Nemzeti Vidékstratégia Erdőprogramja** pedig fontos teendőként határozza meg az **erdészeti genetikai alapok fejlesztő megőrzését,** illetve fenntartását a genetikai ismeretek kiterjedtebb alkalmazásával.

A 35. cikk céljaihoz szorosan kapcsolódik még a **Nemzeti Vidékstratégia Erdőprogramjának** azon pontja is, mely stratégiai irányként jelöli meg a meghatározóan őshonos fafajú erdőkben a **folyamatos erdőborítást biztosító módszerek** (szálaló- és átalakító üzemmód), gazdasági ösztönzőkkel történő mind szélesebb körű elterjesztését.

A **Nemzeti Vidékstratégia Táj- és agrár-környezetgazdálkodási programjában** is fő célként jelenik meg „a gazdálkodók természetközeli földhasználatának és természetkímélő gazdálkodásának támogatása a Magas Természeti Értékű Területek (MTÉT), a **Natura 2000 területek, a magas természetességi állapotú erdők** és a vizes élőhelyek uniós támogatási lehetőségeinek megőrzésével, fenntartásával, bővítésével, az agrár-környezetgazdálkodási (AKG) és az erdő-környezetvédelmi (EKV) intézkedések keretében.”

Összességében körvonalazódni látszik, hogy a **2014 - 2020** közötti időszakban az erdészeti ágazatra vonatkozó támogatási formák továbbra is megmaradnak. A jelenlegi dán elnökség kezdeményezően áll a rendelet-tervezethez beérkezett tagállami javaslatokhoz. Közülük többet a tervezetbe beépített, és amennyiben a Bizottság a módosításokat jóváhagyja, a hazai erdészet számára szélesebb támogatási lehetőséget nyújtó rendelet születhet a következő pénzügyi időszakra.

**Köszönöm megtisztelő
figyelmüket!**